

Makói Független Újság

POLITIKAI NAPILAP

Felolós szerkesztő: Dr. Kiss Pál.

FELELŐS SZERKESZTŐ TELEFON-SZÁMA: 63.

Szerkesztőség és kiadóhivatal

Dessewffy-tér 7. szám alatt.

Telefon szám 124.

Hirdetéseket díjszabás szerint közlünk.

Kiadó és laptulajdonosok:

Dr. Kiss Pál és Lepsits Kálmán.

Az a bizonyos szupremácia.

Makó, jan. 10.

Jó volna egyszer a szemébe nézni annak az örökösön hangoztatott argumentumnak, amit szupremáciának neveznek és amit a nép született ellenségei szakadatlanul kiabálnak, hogy meghallja és elképedjen tőle az egész világ. Tiszta és társai és valamennyien, akik a népjogok ellen szegzik fegyvereiket, mindig erre hivatkoznak s hangoztatják, hogy az általános, titkos és egyenlő szavazati jog esetén a magyar fajnak Magyarországon való szupremáciája veszélyeztetve van. Sőt egészen bizonyosnak mondják, hogy abban az esetben, ha a demokratikus választójog törvényerőre emelkednék, vége volna a magyar fajnak ebben az országban. Volt magyar szupremácia, nincs magyar szupremácia, nincs magyar szupremácia, csak néj honfoglalással a magyarság új hazát nem viv ki magának ebben a hazában.

Hozsanna a nagy hazafiaknak! Szegényeknek nagyon fáj a haza feje. Szívükön viselik a magyar faj sorsát: szeretnék megmenteni a magyarnak Magyarországot és természetesen, hogy ezzel argumentálva és nagy politikát csinálva, hazárdulnak szeretnék stipulálni azokat, akik igenis Magyarország megújítását a demokratikus választójoghoz kötik és attól várják az ország népeinek üdvös fejlődését.

Hivatkozhatnánk statisztikai kimutatásokra, amelyek régen az ellenkezőjét bizonyítják annak, amit a nép ellenségei hirdelnek. Hosszu idő óta készen vannak ezek az adatok és rendelkezésére állanak mindenkinek. De minek erre hivatkozni?

Ha vakoknak színekről beszélnek, természetesnek tartja mindenki, ha a vak nem érti, miről van szó. De ha valaki látó szemekkel vak, annak még inkább fölösleges és haszontalan színekről beszélni. A nép ellenségeinek szemei nem vakok, látók is azok, de föltették magukban, hogy nem fognak látni és aki szánt szándékkal nem akar látni, az nem is fog látni.

Minek tehát ezeknek az orra alá tartani a statisztikai táblázatokat, amelyek napnál fényesebben bizonyítják, hogy a kerületek helyes beosztásával igenis biztosítható Magyarországon a magyar fajnak szupremáciája akkor is, ha a népjogok kiszélesednek és mindenki szavazati joghoz jut? A legprecízebb statisztikai bizonyítékokra is azt fogják ezek kiabálni: „Oh, szegény házám! A sirodát akarják megásni és az uralkodó magyarságot ki akarják szolgáltatni a nemzetiségeknek!”

Nem idézünk tehát statisztikai eredményeket. Csak fölvetünk egy

kérdést: valóban hiszi-e valaki, hogy Justh Gyula a legradikálisabb választói jog híve és bátor előharcosa ne viselné ugy szívében a magyar fajnak szupremáciáját, mint azok, akik hazát és magyarságot hangoztatva, voltaképpen csak a saját hatalmukat féltik és azért fordulnak a nép ellen? Vajjon Justh Gyula szövetkezett volna-e a szocialistákkal, ha nem tudná bizonyosan, hogy nemcsak a szocialdemokraták is kívánják a magyar faj szupremáciáját Magyarországon, de teljes garancia is van arra, hogy az általános, titkos és egyenlő szavazati jog jobban biztosítja azt, mint a mostani, legnyomorultabb

leggyalázatosabb cenzusos választói jog?

Van olyan magyar szíve, magyar érzése és a magyarsághoz való olyan ragaszkodása Justh Gyulának, mint azoknak, akik fejfájást szimulálnak, amikor a magyar faj jövőd sorsáról beszélnek. A leg-erősebb magyar érzés jellemezte mindig Justh Gyulát és ettől nem tántorodott el soha. De magyar-érmése és a magyar fajhoz való ragaszkodása nem tette vakká és igazságtalanná, mint azokat, akik szembefordulnak a népjogokkal és éppen a magyarságot akarják megfosztani a legfőbb és legfontosabb politikai jogaiktól.

Agyonverte az édesapját. Rémes gyilkosság Sajtényban. Borzalmas apa gyilkosság.

— Lapunk tudósítójától. —

Makó, január 10.

Az éjjel szenzációs gyilkossági eset történt Csanádvármegye Sajtény községében. Emberemlékezet óta nem volt még ilyen szenzációja a különben is csendes községnek. Egy elvetemült fiu agyonütötte édes apját.

A gonoszlelkű fiut örületes féltékenység vitte erre a borzalmas tette. Apjával együtt szerettek egy asszonyt. A fiu féltékenykedett apjára és apja a fiára. A szerelmes apa és fiu között e miatt napirenden volt a civakodás, veszekedés.

Magáról a szenzációs gyilkossági esetről tudósítunk a következőket közli velünk:

Családi körülmények.

Mócz István sajtényi 54 éves napszamos két évvel ezelőtt vesztette el feleségét és Juon nevű 30 éves fiával maradt együtt, ki szintén napszámra járt. Minthogy asszony nélkül egészen gazdátlan volt a kis hajlék, Mócz István is úgy tett, mint a legtöbb sajtényi ember ilyenkor tenni szokott. Asszonyt vett a házhoz. Az asszony neve Igriss Anna, ki ugyan nem volt már éppen fiatal, mert körülbelül 40 éves volt.

Egy évig nem volt semmi baj a Móczék házában. Az asszony elhatalta a gazdasszonyi teendőket, azonkívül még keresett is. Együtt jártak mind a hárman napszámra. Az öreg Mócz azonban csakhamar beleszeretett az asszonyba, miről Juonnak is tudomása volt.

Ez azonban nem bántotta a fiut jó ideig, mert őt meg nem fűtésk nemesebb érzelmek az asszonyhoz.

A baj kezdete.

A baj csak pár hónappal ezelőtt vette kezdetét. A baj pedig onnan származott, hogy Juon, a fiu is szemelt vetett az asszonyra. Mi sok családi kellemetlenségnek lett okozójára.

Az asszony is inkább hajlott a fiatal Mócz kérésének. Eleintén titkolták a dolgot az öreg Mócz előtt, de az öreg előtt csakhamar világos lett az ügy. A fiu ezután alig ment napszámra, az asszony sem. Otthon maradtak mindketten és szerelmüknek éltek.

Veszekedések napirenden.

Juonék szerelmét nem zavarta más, mint a szerelmében megcsalt öreg Mócznak veszekedése. Ez ugyszólván állandóan napirenden volt náluk. Megtörtént nem egyszer, hogy az apa és fiu jól elverték egymást.

Móczék mint görög katolikus emberek most ünnepelték a karácsony ünnepét és az erre az alkalomra hozott jó mennyiségű pálinkából meg volt körülbelül egy liternyi.

A gyilkosság.

Tegnap este vacsorához ültek. Pálinkázással vette természetesen a vacsorázás kezdetét. Ittak azonban a vacsora alatt is. Különösen

sok pálinkát töltöttek az öreg Mócznak, ki teljesen be is rugott. Nem lett azonban olyan részeg, hogy észre ne vette volna, miszerint fia ölegetti az asszonyt.

Ez mód felett kihozta az öreget a szobából és fiát kikergette a szobából. A fiu néhány percig kint is maradt a konyhában, de mivel ott igen hideg volt, ismét bement a szobába.

Mikor Juon ismét a szobába lépett, az öreg ember tántorogva rohant fiára és ki akarta a szobából lökni. Ez azonban felkapta a sarokban levő favágó fejszét és öt hatalmas csapással szelverte apjának fejét.

A szerelmes pár azután mintha mi sem történt volna, a szobában hagyták véreben a holt embert, ők pedig kivonultak a konyhába. Reggel a fiu önként jelentette az előjárásnál, hol letartóztatták és mindent beismeri.

A boncolás.

A hullát a nagylaki járásbíró-ság közbenjöttével ma boncolták fel Schaffer Samu dr. és Laczkovics Jenő orvosok, kik megállapították, hogy az ütések közül egy is föltétlen halálos volt.

Az elvetemült gyilkost bilincsbe verve szállították be a nagylaki kir járásbíró-ság fogházába.

Csanádvármegye a mult hóban.

Az alispán havi jelentése.
(Saját tudósítónktól.)

Makó, jan. 10.

Csanádvármegye közigazgatási bizottsága ma délelőtt tartotta meg Hervay István alispán elnöklésével január havi rendes ülését.

A bizottságnak mai ülésén sem voltak feljegyzésre érdemes viták. A havi előadományokat, mint rendesen, most is minden megjegyzés nélkül tudomásul vették. A bizottság mai ülésének két pontja volt érdekes. A közigazgatási bizottság albizottságainak megalakítása, melyről lapunk más helyén tudósítunk, továbbá az alispán havi jelentése, melyből a fontosabb részeket alább közöljük:

Szociális állapotok.

Az 1911. év utolsó hónapjában Csanádvármegye területén sem a közigazgatásban olyan jelenségek, amelyek a normális állapotokra zavarólag hatottak volna, elő nem fordultak. A központban és a járásokban, valamint a községi közigazgatásban és mindenütt a folyó ügyek rendben intéztettek el. A vagyon és személybiztonság az egész vármegye területén kifogástalan volt. Szociális mozgalmak sehol sem fordultak elő, egyedül Battonya községben kérelmeztek december 27-ik napjára szociális nép-

gyűlés tartására engedélyt oly egyének, aki a hatóság előtt úgy ismeretesek, mint a kiknek erre semmi hivatalosságok, sem egyéni képességük nincsen s egyedüli céljuk a békés lakosság nyugalmát háborgatni, azonban hogy ezen céljukat megvalósítani sehol sem tudják, legjobban bizonyítja azon körülmény, hogy a népgyűlést teljes részvétlenség miatt megtartani nem lehetett.

Nincs inség.

A vármegye lakossága körében inség jelei sehol sem észlelhető, amihez nagyban hozzájárult az enyhe időjárás is, mert a szegényebb lakosság egy részéről még mindig hozzájutható mezei külső munkához, másrészt pedig tüzelő anyagban is módjában állott takarékoskodni.

Rosz egészségi állapotok.

A közegészségi állapotok a vármegye területén eléggé kedvezőtlenek voltak. A gyermekbetegségek, mint a vörheny és difteritisz szörvénnyesen az egész vármegyében előfordultak s egyes helyeken, mint például Apátfalván járványszerűen végezték pusztító munkájukat. A hatóság részéről tett szigorú intézkedések hatása eleinte alig mutatkozott, azonban a hónap vége felé talán sikerült a fertőzések számát apasztani.

Makói ügyek.

Az elmúlt hónapban Makó városban több megüresedett állás betöltése végett részletes tisztújítást tartott a vármegye alispánja, amelyen a városi segédmérnöki állás kivételével az üresedésben volt állások betöltése alkalmas pályázó hiányában újabb tisztújító közgyűlést fog betölteni.

A fegyelmi ügyek.

A folyamatban levő fegyelmi ügyek közül az elmúlt hónapban elsőfokú néleket hoztak a Harsányi Gyula mezőkövácsházi községi jegyző ellen másodikban indított fegyelmi ügyben. A többi fegyelmi ügyek ezidőszert még folyamatban vannak.

Szabadságotólások.

Az alispán az elmúlt hónapban szabadságot engedélyezett dr. Dózsa Sámuel tiszti főügyésznek 6 hetet, Balku Dénes szolgabíróknak 2 hetet és Bauer Lajos kiadónak 4 napot.

Eltűnt kis diák.

A Diák-otthon szenzációja.

— Saját tudósítónktól. —

Makó, jan. 10.

A makói Diák-otthonnak szenzációja van. Eltűnt, jobban mondva elszökött egy kis diák, aki többrendbeli leveleiben azt hagyta hátra, hogy a Marosba őli magát.

Magáról a szenzációs eseményről a következő tudósítást közöljük:

Szegő István nagylaki állami iskolai tanító még a múlt tanévben a makói Diák-otthonba adta be fiát, mikor arra kérte a tanárokat, hogy az ő vásott fiát naponta megverjék.

A tanárok erre nem vállalkoztak, sőt a kérelmet egyenesen megtagadták. Volt is bajuk a kis nebulóval, mert bizony a 12 éves diák annyit csint követelt el az internátusban, hogy a tanárok nem bírtak vele.

Ilyenkor mindig értesítették az apát, ki aztán rendszerint bejött Makóra és egy alkalommal úgy elverte vásott gyermekét, hogy elájult.

A napokban a főgimnázium igazgatója, Madzsar Gusztáv névtelen

levelet kapott, melyben Mráz Aladár tanárra vonatkozólag panaszok vannak elmondva.

Madzsar Gusztáv a levelet kiadta Mráz tanárnak, hogy puhatolja ki annak íróját.

Mráz tanár kérdést intézett a második osztály növendékeihez, de nem jelentkezett egy sem, csak Szegő István pirult el nagyon.

A tanár mindjárt tisztában volt azzal, hogy ki a levél írója, de nem vonta felelősségre, csak annyit mondott, hogy tovább fog kutatni az ügyben.

Valószínű tehát, hogy a fiu félt a büntetéstől. Levelet írt Mráz tanárnak, valamint osztálytársainak, hogy ő a Marosba ugrik.

Tegnap reggel, mikor a diákok a gimnáziumba indultak, Szegő István kilépett a sorból és eltávozott. Ekkor még senki sem tudta szándékát, csak leveleinek elolvása után derült ki minden.

Barcán Endre, a diák otthon igazgatója, még tegnap délután 2 órákor telefonon értesítette a rendőrséget az esetről, hol az igazgató jelentését a szolgálatban levő napos rendőr vette le, de különös, hogy az esetről jelentést nem tett, így a fiu nyomozása érdekében mind a mai napig, vagyis addig nem történt semmi, míg a fiu apja be nem jött Nagylakról és személyesen nem tett jelentést a rendőrkapitánynál.

A tanárok nem hisznek a vásott diák öngyilkosságában, mert mielőtt eltávozott levette egyenruha köpenyét és úgy ment el. Valószínű, hogy levelei csak ijesztésre vannak szánva.

A szerencsétlen apának azonban fia újabb dolga nagy fájdalmat és keserűséget okoz.

A megszőkött fiúnak a következőkben adjuk leírását azért, hogy ha valaki véletlenül találkozik vele, róla jelentést tessen.

A fiu elég magas, kék szemű, szőke haju, sovány. Különös ismertető jele hogy elől egy metsző foga hiányzik.

Hegyi- és homoki újborok

50 literen felüli vételnél

26 krajcár literje,

helyben

32 krajcár,

kisebb vételnél 34 és 36 krajcár.

Mindenemü kiváló minőségű

**ó-borok,
pálinkák, likörök és**

tea-rumok

kedvező árban kaphatók

Iritz Sámuel özv. cégnél

Valódiságot szavatosságot vállal cég.

A „Makói Független Ujság”

előfizetési ára vidékre:

Egész évre . . . . 14 Kor.

Félévre . . . . . 7 Kor.

Negyedévre . . . . 3 K. 50 fill.

Bizottsági választások

Választások a közigazgatási bizottságban.

— Saját tudósítónktól. —

Makó, jan. 10.

A vármegye közigazgatási bizottsága minden évben a törvény rendelkezése szerint az első rendes havi ülésén választja meg a közigazgatási bizottság albizottságait.

Csanádvármegye közigazgatási bizottsága is a mai ülésén alakította meg ezeket a bizottságokat és pedig az egyes bizottságokba beválasztottak:

1., a *gyámi felelőviteli bizottságba* Kayser Lajos, Schaller József dr. rendes tagoknak, Urbán Péter pedig pótagul;

2., a *pótadó felszólamlási bizottságba* Kayser Lajos, dr. Schaller József, Urbán Péter, Návay Tamás;

3., az *erdészeti albizottságba* Nagy Károly és Tókey Jenő;

4., az *erdei másodfokú bizottságba* rendes tagokul Haász Antal, Schaller József dr., Lonovics Gyula és Urbán Péter, pótagokul Nagy Károly és Kayser Lajos;

5., a *börtönvizsgáló bizottságba*: Makóra: Návay Tamás, Nagylakra: Schaller József, Battonyára: Urbán Péter;

6., a *fegyelvi választmányba* rendes tagokul: Návay Tamás, Tókey Jenő, Meskó Sándor dr., Gellér Béla, pótagokul Polyánszky László és Kayser Lajos;

7., a *tanítói nyugdíjügyi bizottságba*: Tarnay Ivor, Tókey Jenő;

8., az *ítalmérsi felszólamlási bizottságba*: Tókey Jenő és Nagy Károly.

Aki valamit hall, megtud, vagy vele történik, ami a közönséget érdekli, közölje azonnal a „Makói Független Ujság”-al. A „Makói Független Ujság” mindent megír, semmit se hallgat el.

A bujkáló fagyok.

Statisztika és időjárás.

— Lapunk tudósítójától. —

Makó, jan. 10.

Érdekes statisztikát állított össze félszázadra visszamenőleg a szeszélyesen változó téli időjárásról egy getlai földbírtokos ki rendszert fedez föl, amelynek nyomán nagy körvonalakban eleve meg lehet állapítani a különböző évszakok időjárásának hanglejtését.

E statisztikusnak az a meggyőződése, hogy az időjárást a naprendszerhez tartozó égitestek összhatása, variációja hozza létre. E variációk hatásainak ismerete nyomán és az időjárás feljegyzések segítségével az időjárást, szerinte főbb vonalaiban előre meg lehet állapítani. Sőt még az egyes természeti erők ciklusait egybevéve, megközelítő bizottsággal egyes időszakok, napok időjárását is lehet jelezni. Hogy mindez nem könnyű munka, azt mindenki belátja, de az időjárás titkának a kulcsa állítólag a kezünkben van. A legfőbb az, hogy az időjárást megközelítő bizottsággal előre jelezni képesek legyünk.

A téli időjárást a természeti erők variációja hozza létre, de igen nagy befolyással vannak rá az őszi esőzések is. Erre nézve a következő adatok értékesek:

1858-tól — 1867-ig.

Teljesen száraz ős volt: 1862,

1864 és 1865 évokban. A rákövetkező telek igen enyhék és a nyár két évben, 1866-ban, de különösen 1863-ban igen aszályos volt.

Az 1864 évi száraz ősre 1865-ben februárban nagy havazás állott be, — ez szinte unikum a maga nemében, de azért áprilisban a szárazság jelei már jelentkeztek.

Száraz októberre nedves november, esetleg december következett: 1858, 1860, 1861 és 1866 évokban. A rákövetkező tél három évben mérsékelt hideg és száraz, egy évben igen enyhe volt.

Nedves ős volt: 1859 és 1863-ban. A rákövetkező két télen februárban nagy havazások következtek, de nagy hideg csak 1864-ben volt, 1860-ban a tél enyhe maradt, a tavasz hűvös lett, májusban két napig havazott.

1887-től — 1911-ig.

a) Száraz ős volt: 1888, 1897-től 1899-ig, 1901, 1902, 1906-tól 1909-ig, összesen tíz évben. A rákövetkező telek 1907, 1908 és 1911-ben szárazak és igen hidegek maradtak. 1889, 1903 és 1909-ben kevés hó esett, a hideg egész télen jelentéktelen volt. 1900 és 1902-ben a tél enyhe, a csapadék kevés, 1898, 1899-ben a tél enyhe és száraz vala.

b) Ősszel kevés eső volt: 1889-től 1891-ig, 1895 és 1910 évben. Mintegy kivételképpen 1901-ben havas és igen hideg tél állott be, dacára annak, hogy az előző ősztől alig volt csapadék. 1896 és 1911-ben a tél száraz lett, a hideg pedig igen magas fokot ért el. 1890 és 1892-ben a hideg tél mérsékeltnek, a téli nedvesség pedig kevésnek bizonyult.

c) Ősszel igen sok eső volt: 1887, 1892-től 1894-ig, 1896, 1900, 1903-tól 1905-ig terjedő évben. A rákövetkező télen 1888, 1893 és 1895-ben nagy havazások és igen magas fok (—22 R, —25 R. fok) hidegek voltak. 1901 és 1905-ben szintén nagy hidegek voltak, de a tél egészen száraz maradt. 1894 és 1906-ban télen a hideg mérsékelt, a csapadék kevés volt. Enyhe telek lettek 1897 és 1898 évben. 1897-ben télen jelentkezett egy kevés hó esés, de 1898-ban, dacára, hogy az előző ősztől sok eső esett, a tél még is száraz maradt.

Az elmúlt évben (1911.) október és november száraz volt, csapadék csakis decemberben mutatkozik. Eszerint az elősorolt tapasztalatok alapján ebben az évben rendes télre nem is számíthatunk.

Időjárás.

A természeti erők variációi szerint a tél január vége felé kezdődik. A hónap közepe változókéony és csapadékos lesz, havazás állhat be, melynek mennyisége befolyással van a rákövetkező hidegre. Ezen téli időszakba január 23-án lépünk be. A hideg már akkor fölléphet, de különösen 27—31-ig erősebb hidegre lehet kilátásunk, melyet esetleg közbe jövő kisebb arányú havazás mérsékelhet. Február hidegebbnek ígérkezik, mint január. Március igen hűvös lesz, Április enyhe és 28-át megelőzőleg zivataros esők jelentkeznek. A májusi fagy ideje május 15-ike. Harminchétvi följegyzés, megfigyelés, a fagyot előidéző természeti erők ismerete után a valószínűség a mellett szól, hogy az idén májusban a fagyot elkerüljük, vagy csak kisebb arányú lesz. Julius 9-ike és augusztus 5-ike közül igen erős éjjeli lehűlések lesznek. A nyár tulforró nem lesz. hanem több zivataros esőkre, felhőszakadásokra van kilátás, melyeknek ideje: május 23—25, június 19—21, július 16—18 és augusztus 12—14-ike. Nagyobb melegek lesznek: június 25 július 2 között, július 24 augusztus 1 között, augusztus 22—30 között. Továbbá meleg várható még: június 11—15 között, július 9—12 között, augusztus 5—9 között.

NAPI HIREK

Tájékoztató.

Naptára. Január 11. Csütörtök. Római kath. Higin p. vt. Gör. kath. December 29. Apró sz. — Nap két 7 óra 47 perckor, nyugszik 4 óra 26 perckor.

Időjárás. A budapesti meteorológiai intézetnek Makóra érkezett jelentése szerint a következő időjárás várható: Zord idő, északnyugati szél mellett havazás. Sürgönyprognózis: Hldeg idő, erős fagy. Déli hőmérséklet: 6-0 fok Celsius.

Január 13: Lutheranus-bál a Koronában.
Január 21: Görögkatholikus bál a Koronában.

Villamos lámpák áthelyezése.

Mikor az aradi-utcán és a Lonovics-sugárton a villamos világítás bevezetésekor a villamlámpákat elhelyezték, ott még csak igen aprók voltak a fák és akkor a villamos izzótesteket még el nem homályosították. A fák azonban a villamvilágítás bevezetése óta igen meglombosodtak és koronáikkal a villamiényt elhomályosítják, ezért *Galambo* Ignác dr polgármester felszólította a villamvilágítási részvénytársaságot, úgy az Aradi-, mint a Lonovics-sugáruti villamlámpák áthelyezése iránt. A villamvilágítási részvénytársaság ma válaszolt a polgármester megkeresésére. Válaszában kijelenti a társaság, hogy a lámpák áthelyezése a várossal kötött szerződés értelmében neki nem volna kötelessége, mégis eleget tesz annak órára, hogy az 875 korona költséget igényel.

— Indítványozó képviselők. *Szakács* Gábor és *Horváth* Mihály városi képviselők ma indítványt adtak be a város képviselőtestületéhez, melyvel azt célozták, hogy az ugynevezett Dorka-dűlő a közúti utak sorába vélessék. Az indítványt február havi közgyűlésében tárgyalja a város képviselőtestülete.

— A vármegye egészségügye. Csanádmegye közigazgatási bizottságának mai ülésén *Istók* Barnabás dr. megyei főorvos az elmúlt hóról betérjesztett egészségügyi jelentésében szomorú színekkel festette a vármegye egészségügyi állapotát. Csaknem az egész vármegye területén járványos betegségek terjedtek el. A központi járásban Apátfalván a vörheny, Makón a vörheny és ronszoló toroklob van járványszerűleg elterjedve, a nagylaki és battonyai járásban is ugyan csak e járványok vannak elterjedve, de már némileg szűnő félben vannak.

— Panaszok a villamvilágítás ellen. A közönség eddig nem tudta, hogy a villamvilágítás ellen hol kell panaszt emelnie. A polgármester e bajon úgy segített, hogy ma a polgármesteri fogalmazónál és a rendőrségnél egy-egy könyvet helyezett el, melyekbe a közönség panaszát bejegyezheti.

— Vallásos estély. A református egyház holnap, csütörtökön este rendezi harmadik vallásos estélyét és pedig belvárosban előadást tartanak *Kocsis* János külterületi hitoktató lelkes és *Szalóky* József tanító. Ujvárosban *Szendrey* József segédlelkész és *Gyenge* András tanító. Az aradi-utcai iskolában *Nagy* Károly kir. tanácsos elnöklelkész és *Czirbus* István igazgató-tanító. A vallásos-estély mind a három helyen délután 5 órakor veszi kezdetét.

— A heti állatvásár mizériái. Az állategészségügyi törvény akként intézkedik, hogy a heti állatvásár

alkalmával minden sorompónál egy-egy állatorvos tartozik jelen lenni és a hozott sertéseket, nemkülönben a szarvasmarhákat megvizsgálni. Minthogy a törvény ezen intézkedésének a makói állatorvosok nem minden tekintetben feleltek meg, *Hervay* István alispán ma szigorú rendeletet adott ki az állatorvosok számára, hogy a törvény intézkedéseinek a legpontosabban megfeleljenek. Ugyanezen rendelet kapcsán *Rákossy* Gyula rendőrkapitány tekintettel arra a körülményre, hogy a heti állatvásár sorompói nem zárhatók, ma előterjesztést tett a városi tanácsnál, hogy azok mielőbb kijavításának.

— Tanítógyűlés. A csanádmegyei tanítóegyesület központi választmánya ma délelőtt Lengyel János elnöke alatt ülést tartott és az árvalap kamatait *Czirbus* István és *Matos* János tanítók egy-egy gyermekének ítélte oda. Egyik tanítógyűlet az iránt kereste meg a vármegyei tanítóegyletet, hogy az általános titkos választói jog mellett foglaljon állást. Ezt azonban a csanádmegyei tanítóegylet, mint szigorúan közmuvelődési egyesület nem tette.

— Elutasított felelkezések. *Rankl* József, ki az alapot nélküli felelkezések terén eddig a legnagyobb rikordot érte el, ma két rendbeli felelkezéssel szórakoztatta a vármegye közigazgatási bizottságát. Mindkét felelkezése az igazoló választmány határozata ellen szólt. Az igazoló választmány már két felelkezéssel utasította el *Rankl* Józsefet, ki azért felelkezte meg *Görbe* Imrénének városi képviselővé történt megválasztását, mert Makón csak 1 korona 10 fillér pótdójt fizet, a X-ik kerületi választást pedig azért felelkezte meg, mert *Görbe* Sámuel elnök a választást nem a *Rankl* órája szerint kezdte meg. *Rankl*, — mint mondottuk — az igazoló választmány határozata ellen a mai közigazgatási bizottsághoz felelkezett. *Rankl* azonban felelkezésével itt sem volt szerencsésebb, mert a közigazgatási bizottság mindkét felelkezést indokolatlannak találta és el is utasította.

— A mulatós gavalér tragédiája. A könnyelmű, megmondatlan élet szomorú stációhoz juttatott egy Aradon általános ismert gavalért. A mezőkövácsházai csendőrség ma egy ottani szállodában tartózkodott *Jakabffy* Iván földbírtokost. *Jakabffy* Iván, aki az utóbbi időkben nyomasztó pénzszavarakba jutott, a nyáron beállított *Iritz* Gyula makói terménykereskedőhöz s elmondta, hogy az édesanyja megbízásából jött s eladta terméstük egy részét 5000 koronáért. *Iritz* kifizette az 5000 koronát. *Jakabffy* Iván a pénzről édesanyja aláírásával ellátott elismervényt adott. Amikor a terminus lejárt, *Iritz* át akarta venni a termést, de *Jakabffynak* kijelentette, hogy nem adta el a termést s semmiféle elismervényt nem irt alá, a nevét bizonyosan *Iván* fia hamisította. *Iritz* erre feljelentést tett *Jakabffy* Iván ellen. Minthogy a szerencsétlen sorsra jutott embert sehohsem találták, a battonyai bíróság letartóztatását rendelte el. A mezőkövácsházi csendőrök tegnapi egy ottani szállodában letartóztatták *Jakabffy* Ivánt.

— Anyakönyvi hírek. *Házasságra* jelentkeztek: *Iványi* Hugó *Leipniker* Olgával. — *Elhaltak*: *Vajdovics* Hou Piroška 22 napos, *Török* Mihály 4 hónapos, *Borbás* Eszter 11 napos, *Horváth* Katalin *Czene* Istvánné 69

éves, *Igaz* Ágnes *Czene* Józsefné 53 éves, *Benkő* Rozália özv. *Gajdi* Józsefné 64 éves, *Kusz* Juliánna *Sirok*-mán *Péterné* 24 éves korában.

NYILT-TÉR. *)

Müller József
temesvári nagykereskedő, a *Blau* és *Müller* cég baltagja jegyet váltott
Rosenberg Rózsika
kisasszonnyal, *Rosenberg* E. H.
kereskedő leányával.
Minden külön értesítés helyett.

(* E rovat alatt közlöttekért nem vállal felelősséget a szerk.

Regény.

Ezerszer a halál torokában

(Egy idegen földrészekbe szakadt magyar ember csodás kalandjai.)

Elbeszéli: Ó maga. (140)

XIII.

A katasztrófa.

Ez teljesen igaz de sohasem látam semmi magyarozatát ennek az öröme. Pedig nagyon egyszerű. A benszülöttek tudják, hogy a menydörgés esőt jelent, mi minden kor megbecsülhetetlen áldás náluk.

Azt hiszem, most láttam először életemben halat esni. De nagyon gyakran melett, hogy találtam apró tavakat még gyepek síkságokon is, melyekben a szó szoros értelmében nyzsgótt a hal, pár napra a zápor után. És ezek a halak meglepő gyorsan nőttek, ha ugyan el nem párolgott a víz. Ez az én Cambridge-öböl otthonom közelében is előfordult.

Egy ideig ezen környéken maradtunk, bőségesen lakmározva a halakból. Vándorlásunk közben nagyon gyakran más izletes falat is jutott osztályrésznül egy féreg alakjában, mely tüzes kövön megpirítva egészen dióízű volt.

Ezeket a férgeket a fűzfa egy különös fájában találtuk, mely 10-20 láb magasra nő, törzse csupasz míg a koronája egy hatalmas hervadt kákacsomóhoz hasonlít. A férgék fehéres színűek s a fa törzsének a belsejében tanáznak, úgy hogy egyszerűen meg kellett rugnunk a korhadt fát, hogy ledöntsük s a férgékhez jussunk.

Vándorlásunk közben egyik benszülött törzstől a másikhoz mentünk s mindenütt időztünk egy pár napig. Némelyikkel utaztunk is déli irányban s csak akkor váltunk el tőlök, ha másfelé vették az utjokat. És mert rendszeren egyik forrástól a másikig szoktak menni, mint említém, mindig nagy kerülőket tettünk.

(Folyt. köv.)

Makói
Ipar- és Kereskedelmi
társulati részvények jutányos áron eladó k.
Bővebbet a kiadóhivatal ad.

Biztosítom

— hogy nem bánja meg —
ha finom 14 karátos arany ékszert, zseb- és modern hárfát ütő ingaórákat akar venni, vagy javíttatni ha bizalommal felkeresi

Vidor Manó

műorás és ékszerész üzletét
MAKÓN, Fötér. Az Otthon-kávéház mellett.

Az „ÓRANGYAL”
disztemetkezési vállalat

tisztelettel tudatja a n. é. közönséggel, hogy temetkezéseket, temetésekhez való gyászcikket a leggyorsabbtól a legdiszesebbig — a mai modern kor és izlés szerinti kiállításban — a legszolidabb árban eszközöl. Ravatalozásért és gyászkoocsért külön díj nem számítatik. Tögyfa kereszték és fejják a legolcsóbb árban szereshetők be nálam. A névfelirat arany és ezüstözéséért külön díjat nem számítok fel.

B. pártfogást kérve: 161
özv. Gyurik Lajosné,
Kenyér-piac. (Tókey-házban.)

Sertés kereskedők bálja.

A makói sertés kereskedők és sertésvágók

1912. évi január hó 28-án, (vasárnap) a Korona-szálló összes termében a szegény iskolás gyermekek felruházására jótékony célú zártkörű táncmulatságot rendez. Belépő-díj személyenként 1 korona. Kezdeté este 8 órakor.

Hirdetés.

Aki egy darab 1000 négy-szögöles parcella-földet el akar adni jelentkezzék. Hol? Megmondja lapunk kiadóhivatala. Dessewffy-tér 7. szám alatt.

Aki
italmérési üzletet
esetleg
házzal együtt
szándékozik eladni, tudassa címét a kiadóhivatalban.

Ertesítés!
Naponta friss, eredeti
kőbányai
gyári töltésű
MALÁTA-SÖR
kapható Iritz Sámuel özv.
cégnél.

Egy jó magaviseletű
f i u azonnal fel-
vétetik. Kezdő havi
fizetése 12 korona.
Utolsó évben havi fize-
tése 20 korona.
Makói Független Ujság
nyomdájában.

NŐI FELÖLTÖK ÓRIÁSI VÁLASZTÉKBAN!

Legujabb őszi- és téli ujdonságokban;
színes angol áruból, posztóból, bársonyból és selyem-plüssből
Bébi- és leányköpenyek, felöltők különlegességek. 0 0
Mértékszerű rendelek elsősorú munkásokkal saját
műhelyünkben a leggondosabb kivitelben készülnek.

Menyasszonyi kelengyék! Fehérneműek!
Ágynemű, francia és angol párna, ing, hálókabát, nadrág- és
fűzővédő, paplan lepedő!

Csecsemő kelengyék
Keresztelő párnák
fejkötők és himzet,
pique paplanok.
Női bluzok a legizlé-
sebb kivitelben.

(171) Szőrmeárak,
boák, muffok a legegyszerűbbtől a
legfinomabb kivitelig.
Legujabb divatu

női- és leánykalapok!

Posztó, biber, selyem, bársony- és
gyászkalapok állandóan raktáron.

Diszítések és alakítások a legujabb divat szerint.
Pártos E. és Tsa Makó. Főter, (az
Otthon kávéház mellett)

Tubarózsa-
Aki arcának üdeségét s kezének, fogának
fehérségét meg akarja tartani csak
szépitőszereket használjon. Tubarózsa-krém az arc fényességét,
pattanásokat, arcráncokat megszüntet. Teljesen ártalmatlan!
Tubarózsa-kenőcs a legjobb sömör, szepülő és
májfolt elmulasztására!
Tubarózsa-tej-től az arc hófehér lesz!
Tubarózsa-hőlgypor, Tubarózsa-szappan, Tubarózsa-szesz, Tuba-
rózsa kölni víz, Tubarózsa-hajszesz, Tubarózsa-illat stb.
Tubarózsa-hajkenőcs a haj és bajusz növést legjob-
ban elősegíti! o o o o o
Az őszülő hajnak eredeti szint ad a Hajregenerátor!
»Salofor« a kéz- és lábizzadást legbiztosabban megszünteti!
Mindennemű gyógyszerek, bel- és külföldi különlegességek nagy raktára.

JENEI SZÉKELY LAJOS
gyógyszertára a »Szent István«-hoz
MAKÓN. (a rom. kath. templom mellett.)
Raktáron nem levő dolgokat meghozatok!

Olcsón vásárolhat!

ha fűszer áruit, rumok, theák, cognacok, fűgék,
friss pörkölésű kávék és mindennemű csemege-
dolgait

Kovács Károly ujonnan felszerelt fűszer-
és csemege kereskedésé-
ben szerzi be. — Üzlete a szegedi- és Kálvin-
utea sarkán, Glück-féle ház.

MAKÓI FÜGGETLEN UJSÁG

KÖNYVNYOMDA.

Készülnek:

- Rovatos ivenk,
- Számlák,
- Zárszámadások,
- Üzleti kártyák,
- Árjegyzékek,
- Kereskedelmi
nyomtatványok,
- Névjegyek,
- Szóró-cédulák,
- Falragaszok.

Telefon-szám: 124.

Izléses kivitelű, hibátlan, tiszta munka. Ajánlja
az újabb időben a mai kor igényeinek teljesen
megfelelően villanyerőre berendezett műintéze-
tét, mely a modern technika vívmányai sze-
rint készít a legegyszerűbbtől a legdiszesebbig
mindennemű nyomtatványokat.

Magyar gyártmányu papiros-raktár!

A MAKÓI FÜGGETLEN UJSÁG

POLITIKAI NAPILAP

Készülnek:

- Irodalmi művek,
- Folyóiratok,
- Hírlapok,
- Doktori
értekezések,
- Iskolai értesítők,
- Körlevelek,
- Meghívók,
- Táncrendek,
- Levélfek.

Telefon-szám: 124.

kiadóhivatala a legjutányosabb áron vesz fel hirdetéseket.

Nyomatott a „Makói Független Ujság“ villanyerőre berendezett műintézetében Makón.